

Vrangkøbings

Et sted i Danmark, hvor det nu kan være, ligger Vrangkøbing Kommune. I en afdeling i kommunen er vi flere psykologer ansat, nogle cand. psych., andre cand.pæd.psych. Afdelingen har også kandidater i pædagogisk psykologi, altså cand.pæd. i pædagogisk psykologi.

Flerfaglighed bydes velkommen hos os og kan kun ses som en styrke, når vi skal varetage barnets tarv og arbejde på at frigøre barnet til at forfølge egne ideer og drømme uden at hæmme andre medmennesker. Problemet opstår, idet kandidater i pædagogisk psykologi bliver ansat i psykologstillinger, at de benævnes psykologer og adviseres som psykologer over for relevante sparringspartnere.

Da jeg over for min tillidsrepræsentant udtrykker kritisk undren over denne indretning af arbejdspladsen, får jeg at vide, at nærmeste chef mener, vi er ens uddannet, og at der ikke er nogen forskel. Jeg fremhæver, at uddannelserne er forskelligt akkrediteret, og at der er et retsligt hensyn at varetage over for de medborgere, der tror, de sætter sig over for en faguddannet psykolog med de muligheder og rettigheder, det giver dem i tilfælde af fx fejlslagen praksis. Beskeden er, at det opleves konfliktoptrappende og illoyalt at italesætte dette forhold. I psykologgruppen (dvs. blandt de faguddannede) er der tydelig utilfredshed med denne indretning af flere årsager – herunder etiske, fagpolitiske og af den simple årsag, at forskellige uddannelser er rettet mod og kvalificerer til forskellige funktioner.

Denne devaluering af psykologtitlen spreder sig til den øvrige organisation og kommer til udtryk på følgende måde:

nyttige idioter

Velkommen til Vrangkøbing, hvor en psykolog ikke nødvendigvis er psykolog, hvor trusler fører til tavshed, og hvor kommunekassens tarv er vigtigere end barnets.

Ved en indledende visitation af en ny sag fortæller en socialrådgiver, at sagen omkring klienten er overdraget til psykolog 'Anna Ankersen'. Jeg påpeger, at Anna ikke er psykolog, men socialrådgiver, og mødes med en negativ fjendtlig attribueringsretorik: "Om jeg da er sådan en – ej, hold nu kæft". Hvortil jeg må svare ja, og at vores medborgere har krav på at vide, hvem de sidder over for – længere er den ikke. Jeg spørger, om hun ville være tilfreds med en paramediciner, hvis hun forventer en læge, eller en jurist, hvis hun vil have en advokat. Det opgivende suk i den anden ende tilkendegiver den sociale positionering, jeg har opnået intraorganisatorisk.

Jeg orienterer altså igen min tillidsrepræsentant, så at hun kan fastholde problematikken ad de demokratiske kanaler, herunder samarbejdsudvalgene i egen organisation. Ved forespørgsel oplever jeg, at fagfaglige kolleger ikke tør nævne denne problematik over for chefen, idet man er bange for en "tjenstlig samtale" og dermed en firing som følge af konfliktoptrappende virksomhed, jf. chefens syn på denne problematik.

Hvorfor fortsætter det?

Hvad der sker, er, at chefen har held til at opnå tilslutning (nå ja, *passiv* tilslutning) til ledelsesstilen gennem piring af ængstelighed for firing. Et antisocialt træk, jeg tager afstand fra, så stærkt som det kan udtrykkes på skrift.

Hvorfor fortsætter det? Godt spørgsmål. Teorien er, at så længe der er sorte tal på bundlinjen, så længe får chefen lov at fortsætte – økonomi er øverste myndighed, og "numerisk psykologi" har vundet indpas takket være new public management. Samtidig brydes den titelbeskyttelse, som er ekspliciteret i psykologloven. Titelbeskyttelsen brydes vel at mærke på opfordring

fra en fagligt uddannet psykolog i en chefposition, hvilket kunne danne grundlag for en whistleblower-funktion internt i Dansk Psykolog Forening.

Konsekvensen for arbejdspladsen er, at fagbevidste kolleger rejser, mens resten af arbejdsstyrken accepterer arbejdets præmisser for at undgå lang transporttid og mulig firing som følge af en legitim og reel kritik af ledelsen.

Det indtryk, der efterlades, er, at ledelsen arbejder bevidst med en udhuling og afprofessionalisering af det psykologfaglige arbejde for at legitimere et senere argument om, at andre faggrupper kan udføre samme funktion, hvilket måske er korrekt på *det* tidspunkt. Men der er nok ikke tale om tilstrækkeligt

Fagbevidste kolleger rejser, mens resten af arbejdsstyrken accepterer arbejdets præmisser for at undgå lang transporttid og mulig firing.

kvalificeret psykologfagligt arbejde længere? Men hvad gør det – der er ingen psykologer til at fremhæve manglerne, og ingen til at argumentere mod ledelsen, for der er ingen til at præsentere en anden indsigtsfuld erkendelse.

Ledelsens reaktion kan udtrykkes som patologisering af uønsket adfærd. Ledelsesformen søger tilslutning gennem piring af ansattes ængstelighed – nemlig for en tjenstlig samtale

>

Vi skal ikke læse meget i motivationslitteraturen for at finde ud af, hvad det gør ved en ansat, når han eller hun ikke tages alvorligt.

- > eller rettere sagt en fyring. Og den forventelige copingfunktion på et presset arbejdsmarked er passiv accept fra arbeidstagers side. På den måde skabes nyttige selvcensurerende idioter.

Devaluering af faglig praksis

Som højtuddannede forventes vi at tage ansvar, og vi skal tale og forvalte ”barnets stemme” i komplekse situationer, hvor vi ofte kan føle os isoleret. Isoleret, fordi systemet slet ikke er orienteret mod barnets tarv, men orienteret mod en bastardform for numerisk psykologi, der kan tilfredsstille budgetmålene i den kommunale forvaltning.

Denne forvaltning får et antisocialt træk, når der systematisk sættes spørgsmålstejn ved de professionelle faglige vurderinger og bestemmelser, specielt når de fagfaglige vurderinger modarbejder kommunernes budgetmål om fx antal børn og specialklasser eller antal henvisninger til psykiatrien.

Alle psykologer i Vrangkøbing Kommune er underlagt ledelsens kontrol og evaluering af henvisninger til psykiatrien. Ledelsen forbeholder sig ret til at afvise enhver henvisning uden dialog med den ansatte psykolog, fx med den holdning, at der er tale om en social problemstilling og ikke en psykiatrisk. Det indebærer, at sagen ryger retur til psykologen, som må jage chefen for at komme i dialog og for at argumentere for relevansen af henvisningen. Da chefen imidlertid vedvarende er ude af huset eller optaget til anden side og psykologen har en presset

kalender, er konsekvensen den, at den samlede udredning trækker ud, den forhales – i nogle sager op til flere måneder. Det er stærkt uacceptabelt for barnet og hele familien, der langsomt mister tilliden til det system, som skal hjælpe dem.

Sjovt nok er der ingen (ingen *kendte*) på arbejdspladsen, der har taget til genmæle, til trods for at flere udtrykker mishag med denne praksis og kollegerne abdicerer. Her er der tale om intimideringskommunikation og intimideringsadfærd, hvor ledelsen tilegner sig den absolutte definitionsret over ofte, hvis ikke altid, meget komplekse vanskeligheder, og hvor psykologens faglige argument devalueres i en grad, der virker umyndiggørende.

Vi skal ikke læse meget i motivationslitteraturen for at finde ud af, hvad det gør ved en ansat, når han eller hun ikke tages alvorligt. Videre risikerer den ansatte at havne i en dobbelt-bind situation, hvor hans eller hendes faglige og etiske forpligtelse over for medborgeren trækker i én retning, og ledelsen trækker i modsatte retning. Dermed er kimen til stress, opgiven og udbrændthed grundlagt.

Når ledelsen mangler indsigt

Et nedsat udvalg, som vi kunne kalde ’Blå stue’, har til opgave at vurdere relevansen af psykologernes indstillinger til et segregeret skoletilbud i et såkaldt samarbejde med den indstillende psykolog, altså umiddelbart en form for direkte demokrati. Organisa-

torisk er udvalget bestykket med en overrepræsentation af pædagogisk uddannet personale, som på samme tid er operativt ansatte og udgør den daglige og den økonomiske ledelse, med de åbenlyse habilitetsproblemer det giver.

Den dominerende semireligiøse erkendelse på 'Blå stue' er den, at inklusion kun er godt, og at det er en rent pædagogisk opgave. Endvidere satses der benhårdt på at opnå budgetmålet om 96 % inklusion af alle skolepligtige børn. Som faguddannet psykolog fremhæver jeg, at barnets psykologiske vanskeligheder eller problemer ikke kan anskues ene og alene som et pædagogisk anliggende. Et psykologisk problems konstituering er meget mere kompleks og må som minimum trianguleres mellem en biologisk, social og intrapsykisk optik med henblik på at forstå og opnå den indsigt, der er nødvendig for at støtte barn og forældre bedst muligt i barnets videre udvikling, herunder valg af skoletilbud. Hvis en specialklasserække er bedst, så er det det – faglighed må gå før arbitrære politiske mål.

At 'Blå stue' er et pseudodemokratisk foretagende, ses deri, at øverste chef definerer, hvad der skal ske. Udvalget er et bluffnummer. De fagligt uddannede psykologer oplever, at elever fastholdes og mistrives i et alment skolesystem, fordi ledelsen mener, det er en ren pædagogisk opgave at inkludere dem i alment skolen – underforstået: der er ingen alvorlige psykologiske problemer, det handler kun om pædagogik.

Heldigvis er det sådan, at hvad der fordrer psykologisk forståelse, indsigt og intervention, bliver ved med at stikke sit grimme hoved frem, så før eller siden får børnene (måske) den hjælp, de har brug for. Som andre professionelle i specialpædagogikkens domæne, det vil sige specialklasserækkerne, siger: "... får vi børnene tidligst muligt, kan vi bedst bistå dem og familien i en prosocial udvikling – nu får vi dem sent, nu kan vi kun påvirke og i bedst fald reducere vanskelighederne."

Vi oplever, at legitime psykologiske problemer og deres konstituerende elementer negligeres. Konsekvensen er børn i vedvarende mistrivsel og en dysfunktionel adfærd, der akkumulerer negativt, indtil en mere massiv indsats er påkrævet – men hvad, så er det forhåbentlig ikke kommunens kasse, der skal betale. Den reelle kommunale erkendelse fremstår som styret af økonomi som øverste myndighed snarere end barnets trivsel og udvikling.

Det noteres med det samme – at ja, der er flere børn, som uretmæssigt og ukritisk er blevet placeret i et utilstrækkeligt kvalificeret specialtilbud. Men det fremhæves også, at vi er langt ude over den diskussion i de tilfælde, der refereres.

Hvad så nu?

Medgivet, der kan rejse indsigelse mod de tre selektivt udvalgte tematikker, og der kan argumenteres længe for andre perspektiver. Korrekt – problemforskydning og benægtelse af ansvar for

NAVNE OG REFLEKSION

Forfatteren til artiklen er psykolog, og den pågældendes identitet er redaktionen bekendt. Ligesom kommunens. Dens navn er ikke så vigtigt, heller ikke for forfatteren, som i højere grad har et ønske om at skabe refleksion hos de psykologer, som tror, de arbejder samme sted.

manglende (egen-)faglighed kan svøbes ind mange fine akademiske superlativer og eufemismer med mere end tre stavelser. Ikke desto mindre forekommer disse praksisser på vores kollegers arbejdspladser, og i den form, de praktiseres, fremstår de som stærkt uacceptable, grænsende til det antisociale set fra et fagfagligt og fagpolitisk standpunkt.

Det rejser blandt andet spørgsmål om, hvorvidt det psykologfaglige arbejde skal reguleres yderligere gennem lovgivning, om hvordan den nuværende selektive kommunale praksis skal håndteres i Dansk Psykolog Forening, og lokalt – hvordan der skal samarbejdes med kommunerne. Og om hvordan god psykologfaglig praksis holdes i hævd, når kommunale chefer administrerer med økonomi som øverste myndighed og lader fagligheden ligge hjemme til fordel for selvvalgt økonomisk prostitution.

Hvis ikke vi italesætter vanskelighederne om mulige konsekvenser for vores medborgere og vores egen profession og dermed tager aktivt del i indretningen af vores samfund, risikerer vi at have en situation, hvor vi optræder som nyttige legitimerende idioter.

Hvor Vrangkøbing Kommune ligger? På Sjælland måske. Eller på Fyn eller i Jylland, hvis ikke vi er et andet sted. Men jeg garanterer for, at kommunen findes som her beskrevet, hvad flere samtaler med fagfaglige og tværfaglige kolleger underbygger. Også at dele af praksisserne sandsynligvis vil kunne genkendes i mange andre kommuner. Ikke at alle praksisser optræder i alle kendte kommuner, men dele af dem nogle steder flere end andre steder.

Tanken om repressalier og manglende muligheder for jobskifte har en plads i min bevidste opmærksomhed. Også jeg har måttet påføre mig selv selvcensur, da jeg er udmærket bekendt med det mere eller mindre indavlede offentlige miljø. Derfor foretrækker jeg indtil videre at skrive anonymt. Men flere sætter højt eller lavmælt ord på meningsbærende kritiske punkter, og forhåbentlig tager Dansk Psykolog Forening affære.

Tænk selv, skriv selv! ■

Anonym